Warszawa, 16 stycznia 2022 r.

Marszałek Senatu Tomasz Grodzki

Przewodniczący senackiej Komisji Nadzwyczajnej do spraw wyjaśnienia przypadków nielegalnej inwigilacji, ich wpływu na proces wyborczy w Rzeczypospolitej Polskiej oraz reformy służb specjalnych Marcin Bosacki

Przewodniczący senackiej Komisji Ustawodawczej Krzysztof Kwiatkowski

Przewodniczący senackiej Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Aleksander Pociej

Szanowni Państwo,

jako organizacje stojące na straży wartości demokratycznych oraz praw człowieka uważamy, że niekontrolowana totalna inwigilacja za pomocą Pegasusa narusza istotę gwarantowanego przez Konstytucję RP i prawo międzynarodowe prawa do prywatności i intymności, a osoby, które jej doświadczają stają się nagie względem aparatu państwa.

Wykorzystanie Pegasusa względem senatora Krzysztofa Brejzy, prokurator Ewy Wrzosek oraz mecenasa Romana Giertycha jest jednak wierzchołkiem góry lodowej: rokrocznie tysiące osób są podsłuchiwane. Policja i 8 innych służb specjalnych sięga też masowo po dane telekomunikacyjne, takie jak billingi i informacje o lokalizacji, dotyczące kolejnych setek tysięcy osób. Chociaż są wśród nich osoby, względem których działania służb są uzasadnione, skandal z wykorzystaniem Pegasusa wobec senatora, prokurator i adwokata dobitnie potwierdza, że borykamy się w Polsce z systemowym problemem braku niezależnej kontroli nad działalnością policji oraz służb specjalnych.

W Polsce potrzebne są rozwiązania systemowe. Rekomendacje, jak powinny one wyglądać, opracowała grupa ekspertów działająca przy Rzeczniku Praw Obywatelskich (por. raport pt. *Osiodłać Pegaza*). Rekomendacje te opierają się na dwóch postulatach:

- stworzenia instytucji kontrolującej służby oraz
- przyznania obywatelom i obywatelkom prawa do informacji o byciu w przeszłości inwigilowanym.

Nie negujemy, że próba weryfikacji, czy doszło do nieprawidłowości przy wykorzystywaniu oprogramowania Pegasus, jest ważna. Oczekujemy jednak, że nie przysłoni ona Państwu ważniejszego celu: zapewnienia, by takie skandale się nie powtarzały. Oczekujemy, abyście wyszli Państwo ponad rozważania o tym, kto jest winny, a spojrzeli Państwo na tę sprawę systemowo i zapobiegli podobnym nadużyciom w przyszłości, przygotowując projekt ustawy, która ureguluje wykorzystanie przez polskie służby narzędzi do inwigilacji. Będzie to istotny krok w celu stworzenia silnego i demokratycznego nadzoru nad Policją i służbami specjalnymi w Polsce.

1. Fundacja Panoptykon
2. Helsińska Fundacja Praw Człowieka
3. Stowarzyszenie Amnesty International
4. Akcja Demokracja

5. Fundacja im. Stefana Batorego
6. Fundacja Court Watch Polska
7. Sieć Obywatelska Watchdog Polska
8. Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych